

55 עתה הגמרא שבה ומביאה את דברי רבא שהזכירו לעיל (טו).
 56 **אָמַר רַבָּא**, אף שלדעת רבי יהודה שלמה המלך קידש את
 57 הרצפה בקדושת מזבח להקריב עליה, מודה רבי יהודה בְּדָמִים,
 58 שצריך ליתנם דווקא על גבי המזבח, ואין ליתנם על רצפת
 59 העזרה.
 60 מביא רבא ראייה לדבריו מברייתא: **דִּתְנִינָא**, לגבי קרבן פסח, רבי
 61 יהודה **אָוֵמַר**, כּוּם אֶחָד הָיָה אֶחָד הַכֹּהֲנִים מְמַלְא לְאַחַר שְׁחִיטַת כָּל
 62 הַקִּרְבָּנוֹת, מִדָּם הַתְּעֹרֵבוֹת – מִדָּמָם שֶׁבִרְצַפַּת הָעֹזֶרֶה שֶׁמְעוֹרֵב בּוֹ
 63 מִדָּם כָּל הַקִּרְבָּנוֹת, וְשׁוֹפְכּוֹ עַל גְּבִי מִזְבֵּחַ כְּדִינּוּ, כִּי שָׂאֵם וְשִׁפְּךָ
 64 דָּמּוֹ שָׁל אֶחָד מֵהֶן, נִמְצָא זֶה מְכַשֵּׁירוֹ. כְּלוּמַר, מִתּוֹךְ רִיבּוֹ
 65 הַקִּרְבָּנוֹת, הַכֹּהֲנִים הָיוּ צְרִיכִים לְעַבֵּד בְּמַהֲרִית וַיִּתְּנָם שִׁישְׁפָּךְ הַדָּם
 66 שֶׁל אֶחָד הַקִּרְבָּנוֹת, וְקָרְבַן שֶׁלֹּא נִזְרַק מִדָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ, פְּסוּל, לִכֵּן
 67 לְאַחַר שְׁחִיטַת כּוֹלָם לָקַח דָּם מִהֲרַצְפָּה, וְשִׁפְּךָ מִמֶּנּוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ, כִּי
 68 לְצַאת מִהֶסֶפֶק שְׁמֵא אֶחָד הַקִּרְבָּנוֹת פְּסוּל. מִסִּיּים רַבָּא אֵת הָרֵאִיָּה:
 69 **וְאִי סְלֵקָא דְעֵתְקָה סְבַר רַבִּי יְהוּדָה כּוּלָּהּ עוֹרָה מִיְקַדְּשָׁא** – שְׁכַל
 70 רְצַפַּת הָעֹזֶרֶה קְדוּשָׁה בְּקְדוּשַׁת מִזְבֵּחַ אֲפִילוּ לְעֵנִן וְרִיקַת דָּמִים, אִם
 71 כֵּן מְדוּעַ צָרִיךְ לְעִשׂוֹת תִּיקוּן זֶה, וְהִרִי גַם אִם נִשְׁפָּךְ דָּם אֶחָד הַקִּרְבָּנוֹת
 72 עַל הָרַצְפָּה, הֵא אִיתְעֻבְדִּיא לִיָּה מְצוּתִיה – הִרִי בִּכְךָ הַתְּקִימָה
 73 מְצוּתוֹ לְהִישָׁפֵךְ עַל הַמִּזְבֵּחַ, שְׁהִרִי כָּל הָרַצְפָּה דִינָה כְּמוֹזֵבָה. אֲלֵא עַל
 74 כַּחֲרָךְ גַּם רַבִּי יְהוּדָה מוֹדֵה שֶׁלְעֵנִן דִּין וְרִיקַת דָּמִים, צָרִיךְ דוּוֹקָא מִזְבֵּחַ
 75 וְלֹא מוֹעִיל לְזִרוּק אֵת הַדָּם עַל הָרַצְפָּה.
 76 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא עַל הַהוֹחָחָה שֶׁל רַבָּא: **וְדִלְמָא** – וְשִׁמָּא רְצַפַּת הָעֹזֶרֶה
 77 רְאוּיָה לְזִרְיַקַת דָּמִים, וְזֵמָה שֶׁהַצָּרִיךְ רַבִּי יְהוּדָה תִּיקוּן זֶה בְּקָרְבַן פְּסַח,
 78 הוּא מְשׁוּם דְקָסְבַר שְׁפִיכָה מִכַּת הָאָדָם בְּעֵינָיו – וְכִיּוֹן
 79 שֶׁהַחֲשַׁשׁ הוּא שְׁמָא יִשְׁפָּךְ הַדָּם בְּטַעוּת, נִמְצָא שֶׁלֹּא מִתְקִימַת בִּכְךָ
 80 מְצוּת הַשְּׁפִיכָה. מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: לֹא יִתְּכֵן לּוֹמַר כֵּן, מְשׁוּם שֶׁאֵם כֵּן
 81 נִשְׁפָּקְלָה – שִׁיקַח דָּם מִהֲרַצְפָּה, וְנִשְׁפָּךְ לִיָּה אֲדוּכְתִיָּה – וַיִּשְׁפֹּךְ
 82 אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם עַל הָרַצְפָּה, וּבִכְךָ יִקְיִים שְׁפִיכָה 'מִכַּח אָדָם' עַל
 83 הָרַצְפָּה שְׁהִיא קְדוּשָׁה בְּקְדוּשַׁת מִזְבֵּחַ, וּמְדוּעַ אִמַר רַבִּי יְהוּדָה וְשׁוֹפְכּוֹ
 84 עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ. אֲלֵא בְּהִכְרַח שֶׁלְעֵנִן דִּין שְׁפִיכַת הַדָּם מוֹדֵה שְׁאִין
 85 לְרַצְפַּת הָעֹזֶרֶה דִּין מִזְבֵּחַ.
 86 מִמְשִׁיבָה הַגְּמָרָא וּמְקַשָּׁה: **וְדִלְמָא** – וְשִׁמָּא רַבִּי יְהוּדָה אִמַר לְשַׁפְּךָ
 87 עַל הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא בְּמִקּוּמוֹ עַל הָרַצְפָּה, מְשׁוּם דְבְּעֵינָיו מְצוּה מִן
 88 הַמּוֹבְחָר, וְכִאֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ אֲפִשְׁרוֹת לְזִרוּק בְּמִקּוּמוֹ עַל הָרַצְפָּה אוֹ לְזִרוּק
 89 עַל הַמִּזְבֵּחַ, בּוֹדָאִי הַמְצוּה הַמּוֹבַחֲרַת הִיא לְזִרוּק עַל הַמִּזְבֵּחַ.
 90 הַגְּמָרָא לְעִיל (טו) הִבִּיאָה שְׁאִין לְשׁוֹחֵט קְדִישִׁים בּוֹמֵן שֶׁהַמִּזְבֵּחַ פְּגוּם.
 91 הַגְּמָרָא מוֹסִיפָה שְׁגַם אֲכִילַת קְדִישִׁים אֲסוּרָה בּוֹמֵן שֶׁהַמִּזְבֵּחַ פְּגוּם:
 92 **אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר**, מִזְבֵּחַ שֶׁנִּפְגַּם אִין אוֹכְלִין בְּגִינּוֹ – מִחֲמַתּוֹ שְׁיָרִי
 93 מִנְּחָה, שֶׁנֶּאֱמַר לְגַבִּי מִנְּחָה (ויקרא יב) 'קָחוּ אֵת הַמִּנְחָה הַנּוֹתֵרֶת מֵאֲשֵׁי
 94 ה' וְאֶכְלֹתֶהּ מִצּוֹת אֲצֵל הַמִּזְבֵּחַ, וְיֵשׁ לְהַקְשׁוֹת, וְכִי אֲצֵל הַמִּזְבֵּחַ
 95 אֶכְלֹתֶהּ – וְכִי מְצוּה לֹאכְלָה דוּוֹקָא סְמוּךְ לְמִזְבֵּחַ (כְּמִשְׁמַעוֹת תִּיבַת
 96 'אֲצֵל') וְהִיא נֹאכְלַת בְּכָל הָעֹזֶרֶה, אֲלֵא עַל בְּרַחֲךָ תִיבַת 'אֲצֵלוֹ'
 97 מִתְפַּרְשַׁת כְּמוֹ 'בְּגִינּוֹ', דְּהִינּוֹ שֶׁאֲכִילַת הַמִּנְחָה תְלוּיָה בְּמִזְבֵּחַ, וְהַפְּסוּק
 98 בָּא לּוֹמַר שֶׁמִּנְחָה נֹאכְלַת רַק בְּזִמְנָן שְׁהוּא – הַמִּזְבֵּחַ שְׁלֵם וְלֹא בְּזִמְנָן
 99 שְׁהוּא חֶסֶר.
 100 הַגְּמָרָא מְבַרֶרֶת מִנֵּין נְלַמְדִים שֶׁאֵר הַקְדָּשִׁים: **אֲשִׁפְתָּן** – מִצְאֵנּוּ מִקּוֹר
 101 לְשִׁירֵי מִנְחָה, שֶׁאֵר קְדָשֵׁי קְדָשִׁים מְנִלְן – מִנֵּין לְנוֹ שְׁאִינֵם נֹאכְלִים
 102 בּוֹמֵן שֶׁהַמִּזְבֵּחַ פְּגוּם. מִשִּׁיבָה הַגְּמָרָא: (תְּלָמוֹד לּוֹמַר קְדָשׁ קְדָשִׁים)
 103 [אֲתִיָּא 'קְדָשׁ קְדָשִׁין'], כְּלוּמַר לְמִדִּים גִּזִּירָה שׁוּה מִמִּנְחָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ
 104 (שם) 'כִּי קְדָשׁ קְדָשִׁים הוּא', לְשֶׁאֵר הַקְדָּשִׁים שְׁגַם בְּהֵם נֹאמַר 'קְדָשׁ'.
 105 מִמְשִׁיבָה הַגְּמָרָא לְבַרְרִי: קְדָשִׁים קָלִים מְנִין שְׁאִינֵם נֹאכְלִים בּוֹמֵן
 106 שֶׁהַמִּזְבֵּחַ פְּגוּם. **אָמַר אֲבִיָּה**, אֲתִיָּא – דִּין זֶה נִלְמַד מִדְּרָשָׁא דְרַבִּי יוֹסִי.
 107 מִבִּיבָיָה הַגְּמָרָא אֵת דְרַשַׁת רַבִּי יוֹסִי: **דְּתַנִּינָא**, רַבִּי יוֹסִי אָמַר שְׁלֵשָׁה
 108 דְּכָרִים מְשׁוּם – וּבִשְׁמֵן

1 **אָמַר אֶל הַתָּתָף** (שְׁמוֹת לח יד), כְּלוּמַר אֲצֵל הַפְּתַח הָיוּ הַקְלָעִים בְּגוּבַה
 2 חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמּוּה, וְהוּא הָדִין לְכָל שֶׁאֵר הַחֲצֵר, וְאֵם כֵּן מָה תְּלָמוֹד
 3 לּוֹמַר – מָה מִלְּמַדְנוּ מָה שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כו יח) שְׁהִיָּה גוּבַה קְלַעֵי הַחֲצֵר
 4 'חֲמֵשׁ אַמּוּת', שִׁיעוֹר זֶה הוּא מָה שֶׁהַגְּבִיּוֹת הַקְלָעִים מְשַׁפְּת מִזְבֵּחַ
 5 וְלְמַעְלָה. וְזֵמָה תְּלָמוֹד לּוֹמַר – מָה מִלְּמַדְנוּ מָה שֶׁכְּתוּב לְגַבִּי הַמִּזְבֵּחַ
 6 (שְׁמוֹת כו א) 'וְשָׁלַשׁ אַמּוּת קוּמָתוֹ', וְהִיא גוּבַהּ הִיָּה עֶשֶׂר אַמּוּת, אֲלֵא
 7 הִינּוּ מְשַׁפְּת סוֹבֵב וְלְמַעְלָה – מִזְהַמְקוֹם שֶׁמִּתְחַלֵּל הַסּוֹבֵב עַד גַּג
 8 הַמִּזְבֵּחַ (בְּכָל הַקִּרְנוֹת).
 9 וּמֵאֲחַר שְׁכַל דְּבַרֵי רַבִּי יוֹסִי הֵם מְשׁוּם שֶׁדָּרַשׁ אֵת הַגִּזְרָה שׁוּה רְבוּעַ
 10 רְבוּעַ' לְגַבִּי גוּבַה הַמִּזְבֵּחַ, עַל כֵּן מְסִימַת הַגְּמָרָא וּמְבִיאָה אֵת דַּעַת רַבִּי
 11 יְהוּדָה. **וְרַבִּי יְהוּדָה**, כִּי גְמִיר גְּזִירָה שְׁוָה רְבוּעַ רְבוּעַ, בְּרַחֲבָה הוּא
 12 דְּגְמִיר – לְעֵינֵין רֹחַב הַמִּזְבֵּחַ לְמַד אוֹתָהּ, כְּמוֹ שֶׁשִּׁנִּינוּ בְּבִרְיַיתָא
 13 שֶׁהִבִּיאָה הַגְּמָרָא לְעִיל (טו).
 14 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: **וְלְרַבִּי יְהוּדָה**, הֵא קָא מִיתְחִין בְּהֵן – הִרִי נִרְאָה
 15 הַכְּהֵן בְּשַׁעַת הָעֲבוּדָה, שְׁהִרִי הַקְלָעִים עוֹדִפִים עַל גוּבַה הַמִּזְבֵּחַ רַק
 16 שְׁתֵּי אַמּוּת, וְאוּלוֹ גוּבַה אֲדָם מְמוּצַע הוּא שֶׁלֹּשׁ אַמּוּת, וְאִין זֶה מְכַבּוֹד
 17 הָעֲבוּדָה שְׁאִינָה נַעֲשִׂית בְּצַנִּיעוּת. מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: נְהִי דְבְּהֵן מִיתְחִין
 18 – אִמְנֵם נִרְאָה רֵאשׁוֹ שֶׁל הַכְּהֵן, אֲבַל הָעֲבוּדָה דְּבִידּוֹ לֹא מִיתְחִין –
 19 אִינָה נִרְאִית.
 20 לְאַחַר שֶׁהַגְּמָרָא בִיאָרָה אֵת מַחְלוקַת רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי, חוֹזֶרֶת
 21 הַגְּמָרָא לְבֹאֵר כִּיצַד יִפְרְשׁוּ אֵת הַפְּסוּק הָאִמּוֹר אֲצֵל שְׁלֵמָה בִּיּוֹם
 22 חֲנוּכַת הַמִּקְדָּשׁ (מִלְכִים א' ח ט) 'בִּיּוֹם הַהוּא קְדָשׁ הַמִּלְךְ אֵת תּוֹךְ הַחֲצֵר
 23 אֲשֶׁר לְפָנֵי בֵית ה' וְגו', כִּי מִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת אֲשֶׁר לְפָנֵי ה' קָטָן מִהִכִּיל אֵת
 24 הָעֵלָה' וְגו'. מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: **בְּשִׁלְמָא לְרַבִּי יְהוּדָה** שְׁסוֹבֵר שֶׁאֵכֵן לֹא
 25 הִיָּה מִקּוֹם עַל מִזְבֵּחַ הָאֲבָנִים לְכָל הַקִּרְבָּנוֹת שֶׁהַקְרִיב שְׁלֵמָה בְּאוֹתוֹ
 26 הַיּוֹם, הִינּוּ דְבָרֵיב 'קִידֵשׁ' – מוּבֵן מָה שֶׁכְּתוּב שֶׁשְׁלֵמָה קִידֵשׁ אֵת
 27 חֲצֵר הָעֹזֶרֶה כִּי שֶׁאֲפִשֶׁר יִהְיֶה לְהַקְרִיב עֲלֶיהָ, אֲלֵא לְרַבִּי יוֹסִי
 28 שְׁסוֹבֵר שֶׁהִיָּה מִקּוֹם בְּמִזְבֵּחַ הָאֲבָנִים לְהַרְבֵּה יוֹתֵר קִרְבָּנוֹת, מֵאִי קִידֵשׁ
 29 – מָהוּ שֶׁכְּתוּב שֶׁקִידֵשׁ אֵת תּוֹךְ הַחֲצֵר, לְשֵׁם מָה קִידֵשָׁה. מִתְרַצַּת
 30 הַגְּמָרָא: **לְהַעֲמִיד בְּהַ מִזְבֵּחַ** – שֶׁקִידֵשׁ אֵת הַחֲצֵר לְשֵׁם 'עוֹרָה' שֶׁתְּהִיָּה
 31 רְאוּיָה לְבִנּוֹת עֲלֶיהָ אֵת הַמִּזְבֵּחַ.
 32 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: **בְּשִׁלְמָא לְרַבִּי יוֹסִי** שֶׁמִּפְרַשׁ שְׁמָה שֶׁכְּתוּב 'קָטָן
 33 מִהִכִּיל' אִין הַכוּוּנָה עַל מִזְבֵּחַ הָאֲבָנִים שֶׁבִנָּה שְׁלֵמָה, אֲלֵא עַל מִזְבֵּחַ
 34 הַנְּחֻשֶׁת שֶׁעֲשָׂה מִשֵׁה, הִינּוּ דְבָרֵיב 'קָטָן' עַל מִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת, אֲלֵא
 35 לְרַבִּי יְהוּדָה שֶׁפִּירֵשׁ כּוּוֹנַת הַפְּסוּק שֶׁקִידֵשׁ אֵת כָּל הָרַצְפָּה מְשׁוּם
 36 שֶׁהַמִּזְבֵּחַ שֶׁל שְׁלֵמָה לֹא יִכּוֹל לְהִכִּיל אֵת הָעוֹלָה, מֵאִי 'קָטָן' – מָהוּ
 37 שֶׁכְּתוּב קָטָן עַל מִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת, וְהִיא מִזְבֵּחַ הָאֲבָנִים שֶׁל שְׁלֵמָה הוּא
 38 שְׁהִיָּה קָטָן. מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: הֵכִי קָאָמַר – כִּךְ מִתְפַּרֵשׁ הַפְּסוּק לְשִׁיטַת
 39 רַבִּי יְהוּדָה, מִזְבֵּחַ אֲבָנִים שֶׁעֲשָׂה שְׁלֵמָה תַּחַת מִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת, קָטָן
 40 הָוָה, כְּלוּמַר הַכְּתוּב מִכְּנָה אֵת מִזְבֵּחַ הָאֲבָנִים 'מִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת', מְשׁוּם
 41 שְׁהוּא הַחֲלִיף אוֹתוֹ.
 42 עוֹלָה מִזְהַסוּגָא, שְׂרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי נִחְלָקוּ בְּאַרְבַּעַה דְּבַרֵּים,
 43 וּמִחְלוקַתֵם נּוֹבַעַת מִכְּךָ שֶׁנִּחְלָקוּ כִיצַד לְדַרְשׁוֹ אֵת הַגִּזְרָה שׁוּה.
 44 מְבַרֶרֶת הַגְּמָרָא: **בְּמֵאִי פְּלִיגִי** – בְּמָה נִחְלָקוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה,
 45 שְׂרַבִּי יוֹסִי סָבַר שִׁישׁ לְלַמּוֹד אֵת הַגִּזְרָה שׁוּה רְבוּעַ רְבוּעַ' מִמִּזְבֵּחַ
 46 הַזֹּהֵב, וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר שִׁישׁ לְלַמּוֹד מִהַמִּזְבֵּחַ שֶׁל יְחֻזְקָאֵל. מְשִׁיבָה
 47 הַגְּמָרָא: מָר סָבַר – רַבִּי יְהוּדָה סָבַר דְּנִין הוּיֵן מְחֻיֵן – לְמִדִּים דִּינִים
 48 לְמִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת שֶׁעַמַד מִחוּץ לְהִיכַל, מִמִּזְבֵּחַ שֶׁהַתְּנַבָּא עֲלֵיו יְחֻזְקָאֵל
 49 שְׁגַם הוּא עַמַד מִחוּץ לְהִיכַל, וְאִין דְּנִין הוּיֵן מְפָנִים – אִין לְמִדִּים
 50 לְמִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת שֶׁמִּחוּץ לְהִיכַל, מִמִּזְבֵּחַ הַזֹּהֵב שֶׁבְּתוֹךְ הִיכַל. וְזֵמָר
 51 סָבַר – וְרַבִּי יוֹסִי סָבַר דְּנִין בְּלִי מְבַלִּי, וּמִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת שֶׁל מִשֵׁה
 52 וּמִזְבֵּחַ הַזֹּהֵב, שְׁנִיָּהם הָיוּ כְלִים וְאֲפִשֶׁר לְדוֹן מוֹזֵה לֹזֵה, וְאִין דְּנִין בְּלִי
 53 מְבַלְּיֵן – אִין לְלַמּוֹד לְמִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת שֶׁהִיָּה כְלִי, מִהַמִּזְבֵּחַ שֶׁמּוֹחֵר
 54 בִּיחֻזְקָאֵל שֶׁהוּא בְּנוּי בְּקִרְקַע וְאִינוּ כְלִי.

54 בשעה הראויה לזריקת דם במזבח בשרו נאכל. ורק לגבי מעשר
 55 הסתפק רבי ישמעאל אם בזמן הזה נחשב לפני ה' ורצה ללמוד
 56 מעשר שני מבכור ומביכורים במה מצינו, ופרך לימוד זה, והסיק
 57 שאתי מעשר ויליף מפבור – שבא מעשר ולמד בהיקש מבכור, מה
 58 בכור נאכל רק בזמן הבית, אף מעשר נאכל רק בזמן הבית.
 59 ומאחר שלמדנו לגבי בכור שצריך מזבח, מבין אביו שצריך שיהיה
 60 המזבח בנוי וללא פגם, וכיון שהתחדש כן בבכור, יש ללמוד שהוא
 61 הדין בכל קדשים קלים שאין לאכלם בזמן שהמזבח פגום.
 62 הגמרא ממשיכה לברר את דרשתו של רבי ישמעאל. מקשה הגמרא:
 63 הלא מה שבשרו של הבכור אינו נאכל, נלמד מהיקש לדמו, וכיצד
 64 יכול לחזור וללמוד בהיקש למעשר שני, וכי דבר הקלם בהקש חוזר
 65 ומלמד. מתרצת הגמרא: מעשר דגן הולין הוא – מעשר שני
 66 אינו נחשב קדשים אלא חולין, ובחולין אין אומרים כלל זה.
 67 מקשה הגמרא: הניחא למאן דאמר בתר למד אולינן – מובן הדבר
 68 לפי הסובר שבכלל זה הולכים אחר הנלמד, שכן כאן הנלמד הוא
 69 חולין, אלא למאן דאמר בתר מלמד אולינן מאי איכא למימר –
 70 איך נבאר היקש זה, והלא המלמד הוא בכור, שהוא קדשים, וכיצד
 71 ילמד על מעשר שני בהיקש בעוד שהוא בעצמו נלמד בהיקש.
 72 מתרצת הגמרא: דם וכשר תדא מילתא היא – דבר אחד הוא, ואין
 73 זה נחשב שהבשר נלמד בהיקש מהדם, ששוב לא יוכל ללמד לדבר
 74 אחר.
 75 הגמרא מביאה שרבי ירמיה חולק על אביו: כי סליק רבין – כאשר
 76 עלה רבין לארץ ישראל, אמרה לשמעאל קמיה דרבי ירמיה – אמר
 77 לפני רבי ירמיה שמועה זו, שאביו למד מדברי רבי יוסי שאין לאכול
 78 קדשים קלים בזמן שהמזבח פגום. אמר על כך רבי ירמיה לרבין,
 79 ככלא טפשא – הבבליים טיפשים הם, אמטול דיתבי בארעא
 80 השוכא – ומפני שיושבים בארץ חשוכה אמרי שמעאל דמהשכא –
 81 לכן אומרים שמועות חשוכות, כלומר דברי אביו שהיה בבבל אינם
 82 נכונים, וכפי שיבואר.
 83 רבי ירמיה מביא שתי ברייתות סותרות, ומיישבן, ומוכיח שמותר
 84 לאכול קדשים קלים בזמן שאין מזבח, ושלא כדברי אביו. ממשך רב
 85 ירמיה ואומר לרבין: לא שמיע לחו הא דתנאי – וכי לא שמעו מה
 86 ששינו בברייתא, בשעת סילוק מסעות, כלומר, בשעה שהיו
 87 מפרקים את המשכן ומסלקים את המזבחות, לצורך המסעות
 88 במדבר, קדשים נפסלין – בשר קדשי קדשים נפסל ונאסר באכילה,
 89 וזבים ומצורעים משתלחים הוין למחיצה, כלומר, אף שפירקו את
 90 המשכן, מכל מקום נשארה קדושת המחנות. ומוכת, שהטעם לכך
 91 שבשר קדשי הקדשים נפסל, אינו מחמת שיצא חוץ למחיצתו, שהרי
 92 עדיין קדושת המחנה קיימת, אלא הטעם הוא מחמת שהמזבח נעקר.
 93 ותניא אידך – ושנינו בברייתא אחרת, בשני מקומות קדשים
 94 נאכלים, כלומר, נאמרו בדין אכילת קדשים במשכן שתי אפשרויות
 95 לגבי מקום אכילתם, האחד, שהותרו באכילה רק במקום האמור
 96 בהם, ודין זה הוא בשעה שהמשכן במקומו, והשני, שמותר לאכלם
 97 בכל מקום שהם, וזהו בשעה שנסעו, ומוכת שאין הקדשים נפסלו
 98 כשנעקר המזבח. מאי לאו – האם לא מוכרחים לומר כדי ליישב את
 99 הסתירה, דהא – שהברייתא הראשונה עוסקת בקדשי קדשים,
 100 שנפסלים במסעות משום שנעקר המזבח והא – הברייתא השניה
 101 עוסקת בקדשים קלים שאינם נפסלים במסעות. ומוכת שלא כדברי
 102 אביו שאמר שגם קדשים קלים נפסלים כשאין מזבח.
 103 הגמרא מתרצת את שיטת אביו: אמר רבינא, אידי ואידי (שתי
 104 הברייתות) פקדשים קלים, ולא קשיא, משום שלא תנא אחד שנה
 105 את שניהם, אלא

1 שלשה זקנים ודבר אחד מכל זקון, וזה אחד מהן, רבי ישמעאל
 2 אומר, יכול יעלה אדם מעשר שני לירושלים ויאכלנו שם בלא
 3 פדיון אף בזמן הזה, ודין הוא – יש ללמוד 'מה מצינו' מבכור בהמה
 4 טהורה ולאסור זאת, שכן בכור מעון הבאת מקום – להביאו
 5 לירושלים, ומעשר שני מעון הבאת מקום, מה בכור אינו נאכל
 6 אלא בפני הבית, אף מעשר אינו נאכל אלא בפני הבית. ואין
 7 לפרוץ מה לבכור שכן מעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח, ולכן
 8 הדין נתון שיאכל רק בפני הבית והמזבח, משום שבפורים יזיחו,
 9 שכן גם ביכורים אינם טעונים מתן דמים ואמורים, ובכל זאת אינם
 10 נאכלים אלא בפני הבית. אך יש לפרוץ, מה לבכורים שכן מעונין
 11 הנתה בעזרה לפני המזבח, ולכן צריכים בית שהרי זקוקים למזבח
 12 ואין להוכיח מהם למעשר, לכך מסיק רבי ישמעאל, שאכן דין זה
 13 אינו נלמד במה מצינו אלא נלמד בהיקש, שכן תלמוד לומר (דברים
 14 יב) 'והבאתם שמה עולותיכם וגו' ובהיכם ואת מעשרתיכם ואת
 15 תרומת ידכם ונדריכם ונדבותיכם ובכרת בקרבם וצאנכם, מן
 16 כתוב זה מעשר לבכור, ויש לדרוש, מה בכור אינו נאכל אלא בפני
 17 הבית, אף מעשר שני אינו נאכל אלא בפני הבית.
 18 עד כאן הם דברי רבי ישמעאל, עתה הגמרא דנה בדרשתו, ועל פי
 19 זה יבואר כיצד אביו למד מכאן שאין לאכול קדשים קלים בזמן
 20 שהמזבח פגום. מקשה הגמרא: ונייהדר דינא וניתי בפה הצד, כלומר
 21 אין לפרוץ מביכורים, שכן בכור יוכיח שאינו טעון הנחה, ומעתה
 22 נלמד מעשר שני מבכור ומביכורים ביחד, שהצד השהה שבהם שהם
 23 טעונים הבאת מקום, ואינם נאכלים אלא בזמן הבית, כך מעשר שני
 24 הטעון הבאת מקום, לא יאכל אלא בזמן הבית, ומדוע הוצרך רבי
 25 ישמעאל להיקש. מתרצת הגמרא: משום דאיכא למיפרך – יש
 26 לפרוץ לימוד זה, מה להצד השונה שבהן שכן יש בהן צד מזבח –
 27 שבשניהם יש חובת מזבח, בכור להקרבה, וביכורים להנחה לפני
 28 המזבח, ואילו במעשר שני אין שום חובת מזבח, ולכך אין ללמוד
 29 משניהם שינהג מעשר שני דווקא בזמן הבית.
 30 מוסיפה הגמרא לדון בדברי רבי ישמעאל. מבררת הגמרא: מאי
 31 קסבר – מה סבר רבי ישמעאל, שמתחמת כן היה פשוט לו שבכור לא
 32 נוהג בזמן הזה, ואילו במעשר שני הסתפק. אי קסבר קדושה
 33 ראשונה שהיתה לבית המקדש, קדושה לשעתה – לשעה שבית
 34 המקדש קיים, וגם קדושה לעתיד לבא – קידשה את מקום בית
 35 המקדש לעולם ועדיין קדושה ירושלים להקריב בה כאילו בית
 36 המקדש קיים, ולגבי מעשר שני שנאמר בו וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ
 37 (דברים יד ב), הסתפק האם בזמן הזה שאין בית המקדש, נחשב לפני ה'
 38 אלהיך או לא, אם כן אפילו בכור נמי – גם בכור צריך להיות נקרב
 39 ונאכל בזמן הזה, שהרי מי שסובר שקדשה לעתיד לבוא, סובר
 40 שמקריבים אף שאין בית. ואי קסבר לא קדושה לעתיד לבא,
 41 ומסתפק במעשר, האם כיון שאינו צריך לבית המקדש, נאכל
 42 בירושלים ובכך מתקיים לפני ה', או שמא אין ירושלים בחורבנה
 43 נקראת לפני ה', אם כן אפילו בכור נמי תיפגי – היה לו להסתפק
 44 גם בבכור, באופן שאין חסרון של מתן דמים ואמורים על גבי מזבח,
 45 כגון שזרק דמו והוקטרו אמוריו קודם שנחרב הבית, ועדיין בשרו
 46 קיים, האם רשאים לאכלו.
 47 מבארת הגמרא: אמר רבינא, לעולם קסבר קדושה ראשונה לא
 48 קדושה לעתיד לבא, והכא במאי עסקינן – וכאן, בהיקש מעשר שני
 49 לבכור במה מדובר, בבכור שנוזק דמו קודם חירבן הבית, והרב
 50 הבית, ועדיין בשרו קיים, ופשוט שאינו נאכל בזמן הזה משום
 51 שאיתקש בשרו של הבכור לדמו, שנאמר לגבי בכור (במדבר יח טז)
 52 'את דמם תזרק על המזבח וגו', ובשךם יהיה לך וגו', ודורשים, מה
 53 דמו במזבח אף בשרו במזבח, כלומר הבשר נלמד מהדם, שרק